05/06/2024

Πειραιώς Σεραφείμ: «Η θαυμαστή αφθαρσία του ι. λειψάνου του Αγίου Ιερομάρτυρος Γρηγορίου του Ε’»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς

Στην θεόθεν απόδειξη της αγιότητος του Αγίου Ενδόξου Ιερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, αναφέρεται με κείμενό του ο Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ.

“Το γεγονός της αφθαρσίας του ιερού λειψάνου μάς κατέπληξε όλους τους παρισταμένους κατά την μετακομιδήν του και απέδειξε την ορθότητα της αποφάσεως της Αγιωτάτης ημών Εκκλησίας, η οποία ως Καθολική Εκκλησία, ως ὅλον τῆς πίστεως, διεκήρυξε την υπό του Θεού, δια την μαρτυρικήν του ομολογίαν και τόν φρικώδη θάνατό του, υπέρ της πίστεως και του λαού του Θεού, δωρηθείσαν αυτώ αγιότητα’, σημειώνει ο Σεβασμιώτατος.

“Η άρνησις του Ιερού Γρηγορίου του Ε΄ να αλλαξοπιστήσει για να σώσει την ζωή του και ο μαρτυρικός του θάνατος καθώς και η υπό του Θεού δωρηθείσα αυτώ αφθαρσία του ιερού του λειψάνου, μετά τον βασανισμόν αυτού και μετά θάνατον, «κυλιόμενον ὑπό σπείρας Ἰουδαίων ἀνά τάς ὁδούς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ριφθέν εἰς τήν θάλασσαν, παραμείναν εις το βυθόν ἐπί τριήμερον ἀνεσύρθη ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπό τοῦ Πλοιάρχου, Ν. Σκλάβου, καί μετεφέρθη εἰς Ὀδησσόν» (ό.π. στ. 740), δικαιώνει πλήρως τήν Κανονικήαπόφασιν περί της Αγιοκατατάξως Αυτού”, καταλήγει.

Αναλυτικά το ανακοινωθέν της Ιεράς Μητροπόλεως:

Η θεόθεν απόδειξις της αγιότητος του Αγίου Ενδόξου Ιερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄, Πατριάρχου Κων/πόλεως, τον οποίον η Αγιωτάτη ημών Εκκλησία, δια Συνοδικής Πράξεως Αυτής της 8ης Απριλίου 1921, ενέγραψε εις τας δέλτους των Αγίων της αμωμήτου ημών πίστεως, είναι η θαυμαστή αφθαρσία του μαρτυρικού του λειψάνου.

Η άφθαρτος και ακήρατος διατήρησις του ιερού λειψάνου του Αγίου Ενδόξου Ιερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄, Πατριάρχου Κων/πόλεως, ο οποίος δια της αρνήσεως της αλλαξοπιστίας του και της σωτηρίας της ζωής του και δια την ομολογίαν της πίστεως και «διά τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί τήν μαρτυρίαν τοῦἈρνίου ἥν εἶχε», είναι η αιτία της αναγνωρίσεως, παρά της συνειδήσεως της Εκκλησίας, της αγιότητός του.

«Κληθείς ἀπό τῆς γενεθλίου ἡμέρας τῆς εἰς οὐρανούς ἀναγεννήσεως του, ὡς εὐαρεστήσας ἐν ζωῇ τῷ Θεῷ καί “ἐπισφαλισάμενος διά τῆς ἐξόδου (θανάτου) τήν μαρτυρίαν τοῦ Χριστοῦ” (Εὐσεβίου, Ἐκκλ. Ἱστ. Ε΄‘ 2, ΒΕΠ, [Θ΄ σ. 321], “ Ἅγιος ” καί “ Ἱερομάρτυς ”, δύναται ὡς εὑρισκόμενος ἐν τῇ Θριαμβευούσῃ Ἐκκλησίᾳ “ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου” νά πρεσβεύῃ ὑπέρ τῆς στρατευομένης τοιαύτης, κατά τούς λόγους τῆς Γραφῆς “ἁμαρτωλῶν ὁ Θεός οὐκ ἀκούει, ἀλλ’ ἐάν τις θεοσεβής ᾖ καί τό θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει» (Ιω. 9΄ 3), «Πολύ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη» (Ιακ. 5‘ 16. πρβλ. καί Ρωμ. 15΄ 30, Β΄ Κορ. 11, Εφεσ. 6, 18-19, Κολ. 4‘ 3 κλπ.) καί τήν πίστιν τῶν Πατέρων “Δέχομαι τούς ἅγιους ἀποστόλους, προφήτας καί μάρτυρας καί εἰς τήν πρός Θεόν ἱκεσίαν τούτους ἐπικαλοῦμαι, τοῦ δι’ αὐτῶν, ἤγουν διά τῆς μεσιτείας αὐτῶν, ἵλεών μοι γενέσθαι τόν φιλάνθρωπον Θεόν”(Μεγ.

Βασιλείου, έπιστολή τξ΄, PG 32,1100).

Οὕτω κατά τόν ἐπιτάφιον πρός τόν Πατριάρχην λόγον του (19 Ἰουνίου 1821) ὁ σοφός κληρικός Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁἐξ Οἰκονόμων ἔλεγε: "Πολλαί πόλεις καί χῶραι καί πρώην εὐλογήθησαν, ἐκλεχθεῖσαι θεόθεν εἰς ξένων ἁγίων λειψάνων οἰκητήρια. Τάς Λιπάρας ἐδιάλεξεν εἰς πρόσκαιρον κατοικίαν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου ὁ ἀπόστολος Βαρνάβας. Εἰς τήν νῆσον τῶν Κορυφῶν διεύθυνε τάς τρίβους αὐτοῦ διά θαλάσσης ὁ θεοφόρος Ἅγιος Σπυρίδων. Καί ὁ ἱερός Γρηγόριος ἐξελέξατοτήν Ὀδησσόν... Δοξάζου, λοιπόν, ἀείμνηστε Γρηγόριε, καί εἰς τήν γῆν, καθώς καί εἰς τούς οὐρανούς. Ἀναπαύου τό μέν ἱερόν σου λείψανον εἰς τήν Ὀδησσόν, τήν δ' ἁγίαν σου ψυχήν εἰς τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἐκεῖ μετά τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ καί πάντων τῶν Ἁγίων ἱεραρχῶν, ἐκεῖ ἔμπροσθεν εἰς τόν θρόνον τοῦ Ἀρνίου, ἐνδεδυμένος τήν λευκήν τῆς ἀθωότητος στολήν, τήν ὁποίαν ἐλεύκανας διά τοῦ αἵματος τοῦ Ἀρνίου καί αἵματος τοῦ μαρτυρίου σου, κράτει τόν φοίνικα τῆς νίκης καί δοξολόγει τῆς δόξης τόν Κύριον". Μετά ἕν ἔτος ὁ ἴδιος μέν κατά τό μνημόσυνον (10 Ἀπριλίου 1822) εἰς τόν ἐν Ὀδησσῷκαθεδρικόν ναόν τῆς Μεταμορφώσεως ἔλεγε πάλιν: "Τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου τόν νεκρόν ...τόν ἐσεβάσθη τρία νυχθήμερα ὁ βυθός... καί τέλος μετά μακράν ταξιδιοῦ ἅπαντες εἴδομεν αὐτόν εἰς τήν Ὀδησσόν σῶον, ἀκέραιον, ὡς νωπόν καί σύγκαιρον, ὄχι ὡς ἑνός μηνός νεκρόν. Καί ἰδού σήμερον περί τόν τάφον αὐτοῦ λιτανεύοντες, τήν τούτου μνήμην εὐκλεῶς μακαρίζομεν, δοξάζοντες τόν Θεόν, τόν θαυμαστόν ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ"».(Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια,Τόμος Δ΄, Εκδ. Α. Μαρτίνου, Αθήνα 1964, στ. 741-742).

Διά τήν αλήθειαν των πραγμάτων και την καταγραφήν της ιστορίας και δια την υπέρβαση κάθε ασταθούς και κατά καιρούς εκδηλουμένης αμφισβητήσεως της αγιότητος του ανδρός, ενώπιον του Παναγίου Θεού καταθέτω την προσωπική μου εμπειρία και μαρτυρία, ως Προέδρου του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ιερού Καθεδρικού Ναού των Αθηνών, ο οποίος μετέφερα τῇ εὐλογίᾳ καί ἀδείᾳ του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αθηνών, κυρού Σεραφείμ, το 1996 την μαρμαρόγλυπτον λάρνακα, έργο του διασήμου γλύπτου, Λαζάρου Φυτάλη, εκ του υπογείου παρεκκλησίου των Αγίων Νεομαρτύρων και σημερινού Μουσείου του Καθεδρικού Ναού των Αθηνών, εις την σημερινήν θέσιν της, εις το δεξιόν κλίτος του.

Η όλη ιερά διαδικασία ήτο επίμοχθος και εξόχως δυσχερής, διότι η ιερά λάρνακα τμηματικά έπρεπε να ανέλθει από τον υπόγειον χώρον εις τον κυρίως Ναόν διά μικρής κλίμακος και να συντεθεί και πάλιν, μετά μεγίστης προσοχής και τάξεως. Με την ευλογία του Αγίου, ολοκληρώθηκε η μεταφορά επιτυχώς και ενώπιον του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου και των παρισταμένων μαρτύρων του Ιεροκήρυκος του Καθεδρικού Ναού, νυν Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κορωνείας, κ.κ. Παντελεήμονος (Καθρεπτίδη), των Αιδεσιμολογιωτάτων Πρωτοπρεσβυτέρων, Δημητρίου Νίκου, εφημερίου του Καθεδρικού Ναού των Αθηνών καί Ηλία Δροσινού,

τότε εφημερίου του ιδίου Ναού και νυν Προέδρου του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ι.Ν. Ζωοδόχου Πηγής,οδού Ακαδημίας και του εν ουρανοίς αυλιζομένου, αοιδίμου Επισκόπου Χριστουπόλεως, κυρού Πέτρου (Δακτυλίδη), τέως Προέδρου του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του ειρημένου Καθεδρικού Ναού, συνετελέσθη μετ' αφάτου ευλαβείας και ιεράς συγκινήσεως η μετακομιδή του ιερού λειψάνου εκ της αργυροχόου λάρνακος, που προσωρινώς είχε εναποτεθεί, εις την μαρμαρόγλυπτον αρχικήν λάρνακα του Φυτάλη, που ευρίσκεται σήμερον τεθησαυρισμένον.

Η θεόθεν απόδειξις της αγιότητος του Αγίου Ενδόξου Ιερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄ διεκριβώθη από όλους εμάς, τους παρισταμένους μάρτυρας της μετακομιδής, από την συγκινητικωτάτην διαπίστωσιν της θαυμαστής αφθαρσίας του ιερού του λειψάνου, του οποίου η ακήρατος διατήρησις επί 175 χρόνια τό ἔτος τῆς μετακομιδῆς επιμαρτυρεί αδιαμφισβητήτως την κατά Θεόν αγιότητα του ανδρός, την οποίαν κανονικῷ δικαιώματι καί κατ' ἀξίαν ανεγνώρισε και διεκήρυξε η Αυτοκέφαλος Αγιωτάτη Εκκλησία της Ελλάδος, η οποία στην Συνοδικήν Πράξιν της ανέφερε «τό ἱερόν αὐτοῦ ὄνομα ἐν ταῖς μνήμαις τῶν κηρύκων, εὐαγγελιστῶν, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, ἱερομαρτύρων ὡς Ἁγίου ἑορταζομένου ἐν πᾶσι τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀνά τήν Ἑλλάδα πᾶσαν Ἐκκλησίας, αὐτή δή τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μαρτυρίου, τῇ δεκάτῃ δῆλον ὅτι Ἀπριλίου παντός ἔτους, εἰς αἰῶνα τόν ἅπαντα, εἰς δόξαν τοῦ ἁγιάσαντος αὐτόν οὐρανίου τῆς Ἐκκλησίας Νυμφίου, μεγάλου Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»(ό.π. στ. 744).

Το γεγονός της αφθαρσίας του ιερού λειψάνου μάς κατέπληξε όλους τους παρισταμένους κατά την μετακομιδήν του και απέδειξε την ορθότητα της αποφάσεως της Αγιωτάτης ημών Εκκλησίας, η οποία ως Καθολική Εκκλησία, ως ὅλον τῆς πίστεως, διεκήρυξε την υπό του Θεού, δια την μαρτυρικήν του ομολογίαν και τόν φρικώδη θάνατό του, υπέρ της πίστεως και του λαού του Θεού, δωρηθείσαν αυτώ αγιότητα.

Επιγραμματικώς, η άρνησις του Ιερού Γρηγορίου του Ε΄ να αλλαξοπιστήσει για να σώσει την ζωή του και ο μαρτυρικός του θάνατος καθώς και η υπό του Θεού δωρηθείσα αυτώ αφθαρσία του ιερού του λειψάνου, μετά τον βασανισμόν αυτού και μετά θάνατον, «κυλιόμενον ὑπό σπείρας Ἰουδαίων ἀνά τάς ὁδούς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ριφθέν εἰς τήν θάλασσαν, παραμείναν εις το βυθόν ἐπί τριήμερον ἀνεσύρθη ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπό τοῦ Πλοιάρχου, Ν. Σκλάβου, καί μετεφέρθη εἰς Ὀδησσόν» (ό.π. στ. 740), δικαιώνει πλήρως τήν Κανονικήαπόφασιν περί της Αγιοκατατάξως Αυτού.

Το ιερό αυτό γεγονός κατεγράφη εις τον Κώδικα του Καθεδρικού Ναού εις μόνιμον και διηνεκή την παράστασιν.

Ο ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ

+ ὁ Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ